



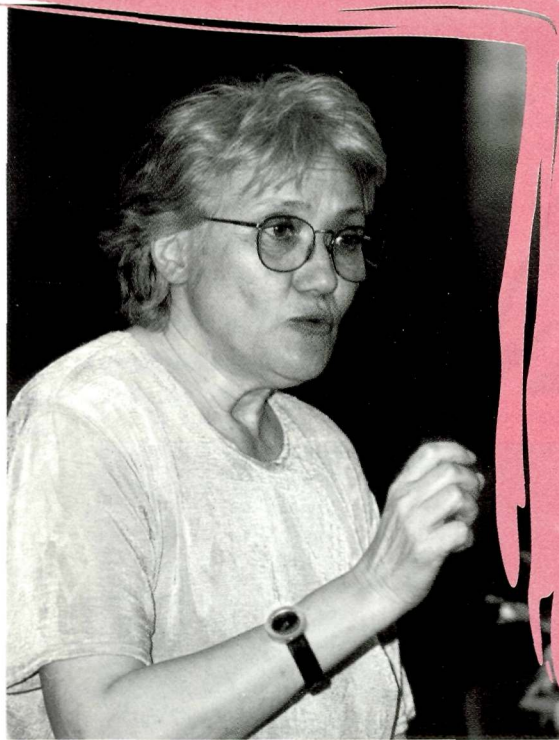
és intransmissible. En el dolor et poden intentar entendre, però el dolor el sens tu i ningú més, com els teus desenganys, els propis fracassos. Som éssers especialment solitaris, fins i tot persones molt comunicatives com jo mateixa, que m'agrada parlar amb la gent. Al mateix, temps tenim cuirasses defensives que ens allunyen els uns dels altres innecessàriament. Ja estem prou sols com per posar-hi més barreres socialment parlant. També fem un teatre ridícul, volem dissimular l'edat i els diners. L'edat no es pot dissimular. Et pots treure tres anys, però no te'n pots treure deu. I amb els diners passa igual. Si vols aparentar que ets una persona de molts diners, tard o d'hora sí et tracten una mica sabran que no és veritat, que el nivell de vida que portes no s'adiu amb el que presumeixes tenir. Aquest teatre absurd és culpa nostra. En canvi, la soledat existencial no és culpa nostra, sinó que forma part de la manera de ser de l'ésser humà.

Hem llegit en algun lloc que vostè diu que la literatura no té sexe ni llengua, però no creu que la mateixa història explicada per un home o per una dona tindrien un sentit i un enfocament diferent?

No, no ho crec. Potser per una dona determinada i per un home determinat segur que sí, però també tindria un sentit diferent entre un home determinat i un altre home determinat. Vull dir que és una qüestió individual, no crec que la raça, la religió o la procedència canviés excessivament. Sí que canviaria en un individu perquè tingués una percepció pel detall que qualsevol altra persona la tindria de diferent forma, però no perquè sigui home o dona. S'han creat teories que falten bastant a la realitat. Jo mateixa ho he comprovat llegint textos d'homes i de dones amagant l'autor i és molt difícil saber si és home o dona. El que sí que hi ha és dones que han volgut escriure literatura des dels ulls de dona i això ha estat molt útil. I dic ha estat perquè això s'ha fet

massa, en aquest moment no crec que sigui necessari que una dona escrigui una relació amorosa des de l'òptica de la dona perquè ho han escrit des de les romàntiques del segle XVIII fins avui. Encara que penso que tenen tot el dret a fer-ho, el que sí que nego és que no tinguin altre remei que fer això. La gràcia de l'escriptor és que tingui tots els punts de vista possibles. No hem d'estar condemnats a escriure segons el sexe, ni la llengua, ni la procedència.

Si vostè pogués influir d'alguna manera en el canvi per tal d'aconseguir una societat igual entre home i dona, en quins eixos ho



La Sra. Isabel Clara Simó en un moment de la seva conferència, al Casal, el dia 5 de maig de 2000.

basaria? Quan parlo d'igualtat sempre parlo d'igualtat en dignitat, mai a fer-nos semblants.

Vull que siguem diferents homes i dones i com més diferents millor, com també vull que siguem diferents en les ideologies. Sóc una enemiga de la societat global i del pensament únic. Crec en la diversitat de la gent i en la igualtat de la dignitat. No vull que els magribins que venen a Catalunya siguin com nosaltres, però sí que vull que tinguin els mateixos drets que nosaltres. La diversitat enriqueix els pobles: quantes més diferències, més m'agrada la vida. Tot el que porta a la uniformitat m'esgarrija.

"La literatura ha de crear un univers que no existeix. En canvi, el periodista es recrea en un univers que sí que existeix"

En les seves novel·les no hi posa alguna cosa d'autodefinició?

Jo crec que sí. L'autor sempre deixa el seu rastre, però no intencionadament. Mai no he escrit sobre mi mateixa. No m'agrada l'autobiografia, tots ens semblen massa, tots ens hem sentit angoixats de petits, tots ens hem perdut algun dia, tots hem buscat la persona que ens ajudés. El rastre sempre hi és, però no intencionadament.

Vostè escriu el que li agrada o el que vol llegir el públic?

Tinc la mala impressió que una part del meu gremi ha canviat l'orientació i està parlant massa de venda de llibres. Jo darrerament m'he queixat bastant. En moltes ocasions parlem de vendes, de drets d'autor, etc., i això li toca a l'editor, que és el seu ofici, i no a nosaltres, que hem de dedicar-nos a escriure. Hem de crear un pacte de cavallers i dames en un negoci que és cultural, on la part cultural la porta l'autor i la part financera la porta l'editor. Ens hem d'ajudar mútuament sense interferir en la feina de l'altre, encara que últimament observo que la gent més jove sols parla del

que ha venut i en el lloc que queden. Això no ha d'importar a l'autor. El que realment se n'ha de preocupar és l'editor.

Què és més complicat, el treball d'escriure un llibre o bé la pressió d'escriure una columna a la premsa diàriament?

Són coses molt diferents i jo no les posaria en comparació. La literatura ha de crear un univers que no existeix. En canvi, el periodista es recrea en un univers que sí que existeix. Un article, per molt que sigui d'opinió, sempre té una base informativa. En canvi, una novel·la no en té de base informativa. Malaguanyat l'autor que vol ensenyar al lector el que ell sap. A l'hora d'escriure, ni una

desena part del que saps pot sortir, encara que tu has d'estar amarat del tema que escrius. Si tu escrius un deu per cent perquè no en saps més, ets un estafador. En canvi, si escrius un cent per cent del que saps ets un mestre tites i un idiota. Has d'escriure un tant per cent del que saps. Per això el periodisme és informatiu i la literatura és imaginació i crear un món que no existeix.

Vostè ha dit que un llibre ha de ser interpretat perquè existeixi, però pot ser que la finalitat de l'autor no arribi al lector perquè el que aquest interpreti sigui erroni, per la qual cosa la finalitat del llibre no s'ha aconseguit?

Jo reivindico la meua llibertat com a lectora per fer la interpretació que vulgui. Si la meua interpretació i la de l'autor són diferents, no vol dir que el lector s'equivoqui, vol dir que ha fet una lectura diferent a la que tenia el propi autor, i que té tot el dret a fer-ho. Pot donar-se que l'autor no aconsegueixi el pont de comunicació entre la soledat de l'autor i la del lector, són dos soledats que no es coneixen. També podria trobar-se la manca de comunicació en el que s'anomena l'enciclopèdia personal, és a dir, tots els seus coneixements acumulats. Els lectors poden interpretar de manera diferent una obra i no hi ha fracàs per part de l'autor. En canvi, si aquest autor no aconsegueix globalment que el lector interpreti la seva obra amb la finalitat que ell l'ha escrit, aleshores podem parlar de fracàs per part de l'autor.

Què en pensa que alguns partits polítics reservin un tant per cent a

"Jo sóc una feminista i una nacionalista amb ganes de deixar de ser-ho. Clar, quan no calgui"

les dones en els seus organigrames?

Crec que és una necessitat que no hem simpatitza, però que ara per ara és necessària. Es dona quan tenim desigualtat lingüística o religiosa o de qualsevol mena. És la discriminació positiva, és donar-li l'empenteta. Clar, això no és l'ideal, El correcte seria que als llocs importants hi arribessin les persones que tinguessin aptituds,

tant homes com dones, encara que entenc que es necessiti aquesta empenteta, però no de manera sistemàtica, perquè a la millor la persona, en aquest cas dona, que té l'empenteta és una persona que no té els mateixos ideals que jo, aleshores ella a mi personalment no em va bé. Jo mateixa vaig fer un article en el qual demanava que els nacionalistes catalans tinguéssim reservat sempre al govern uns llocs perquè nosaltres no tenim ni la història, ni el costum, ni la cultura política que tenen els nacionalistes espanyols. Jo sóc una feminista i una nacionalista amb ganes de deixar de ser-ho. Clar, quan no calgui.

Què és la crítica i per a què serveix? Potser per dir-nos el que als crítics els agrada personalment?

Jo penso que la crítica té un paper molt important, encara que penso que en aquest moment no s'està passant un moment molt feliç. Ara té un sostre més aviat baix en general. Hi ha excepcions. Tenen un debat molt important. La crítica és per orientar el lector? O per orientar l'escriptor? O les dues coses? Quan parla d'una novel·la, què està dient-li al lector? Que miri unes determinades coses?, o que no la llegeixi que no val la pena?, o per al contrari que la llegeixi, que val la pena? Però això li diu al lector o a l'escriptor? Ara per ara no tenim un bon aparell crític. Això ho repararem perquè en altres moments l'hem tingut. Segurament, penso jo, perquè són les pàgines menys llegides del diari i als directors de diaris no els importa massa qui ho porti. En canvi, hi ha països contemporanis que tenen molta cura en qui es dedica a aquest tema. Aquí encara no hem descobert aquest punt. Crec que la crítica ha de ser molt dura. Jo encara espero que la crítica m'orienti. Algunes vegades em dona un pal, però no sé en què es basa. I altres cops em fan un elogi fenomenal i tampoc sé en què es basen. Per aquest motiu agraeixo molt quan algú em diu coses concretes, de les quals recordo que, al principi d'escriure, un bon amic em va dir: Isabel les teues frases tenen poc ritme. Jo em vaig prendre aquest comentari molt seriosament i a partir d'aquell moment vaig treballar molt aquest tema. A la millor la generació que

ve busca un punt més enlairat i això pot funcionar. Vostè, al mes d'octubre de 1991, va ser nomenada escriptora del mes. Què va suposar aquest fet?

Em vaig sentir molt afalagada, però al principi no ho tenia gens clar, em feia molta mandra. Havia de sortir, fer moltes conferències, i això no acabava de convèncer-me. A la fi em van acabar de convèncer i penso que va ser una experiència enriquidora.

Parli'ns una mica dels seu darrer llibre T'imagines la vida sense ell? A la contraportada del llibre hi trobem una frase que defineix molt bé tot el text, encara que el lector ha de fer les seves pròpies referències i treure la seva pròpia interpretació. Deixa'm que digui la frase: "S'ha acabat la POR, s'ha acabat PATIR, s'ha acabat SUPORTAR la vida. La viuria, la vida, com fa TOTHOM".

Els que han llegit el llibre veuran que és una novel·la del gènere negre, plena d'uns sentiments controvertits, però que a la fi té un desenllaç molt encertat, penso jo.

Expliqui'ns què vol dir el títol de la seva columna a l'Avui "De fil de vint".

Aquesta és una expressió de la meua terra, Alcoi. En diem de fil de vint a una cosa que està molt bé. El fil de vint és un tipus de fil que s'utilitza per realitzar coses de molta cura.

Amb la seva experiència ens agradaria que ens poguéssim donar algun consell per tal de millorar la nostra revista El Nou Pinetell.

Francament, en aquests moments no ho puc fer perquè és el primer cop que la veig, però sí diré que la seva presentació és impecable. Voldria encoratjar-vos tant als que dirigiu la revista com a tots els col·laboradors a continuar una tasca tan important com és la de mantenir una revista en una població no molt gran. Veig que la il·lusió no falta i les bones idees tampoc. Ccontinueu en aquesta línia i segur que ajudareu a fer una mica d'història i a crear una ànsia de voler col·laborar i participar en aquesta iniciativa. Endavant perquè aquest segur que serà el pont entre tots els habitants d'Alpicat.

